

ESI- JA PERUSOPETUKSEN OPPILASKULJETUKSIA KOSKEVAT PERIAATTEET

1. JOHDANTO

Tässä asiakirjassa esitellään ne periaatteet, joiden mukaan oppilaalle myönnetään koulukuljetus Akaassa. Oppilaalla tarkoitetaan sekä esioppilasta että perusopetuksen oppilasta. Ohjeissa on tietoa myös oppilaskuljetusten käytännön järjestelyistä ja pelisäännöistä.

Oppilaskuljetukset toteutetaan perusopetuslain 628/1998 32 §:n (liite 1) ja Akaan kaupungin sivistyslautakunnan vahvistamien periaatteiden mukaisesti.

Muiden kuin kunnan kuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat ovat itse velvollisia järjestämään lastensa kuljetukset parhaaksi katsomallaan tavalla. Myös kuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat voivat järjestää omalla kustannuksellaan lastensa koulumatkat haluamallaan tavalla.

Kunta ei järjestä tai korvaa kuljetuksia

- muuhun kuin väestörekisteriin oppilaan osoitteeksi merkittyyn osoitteeseen
- hammaslääkäri-, terapia- tai lääkärikäynteihin tai vastaaviin
- tilapäisiin asuinpaikkoihin
- koulun tai esim. yhdistysten kerhoihin tai kerhosta kotiin

2. LIIKENNETURVALLISUUS

Vastuut

Kunta tekee omalta osaltaan mahdollisuuksiensa mukaan työtä koulumatkojen turvallisuuden parantamiseksi. Huoltajat ovat velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Huoltajien toivotaan huolehtivan siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhemmillekin oppilaille opetetaan hyvin koulumatkareitti, aikataulut ja liikenteessä kulkeminen. Nämä asiat kerrataan vuosittain.

Vanhempi arvioi itse, onko lapsi riittävän kypsä kulkemaan koulumatkan pyörällä. Suositus on, että esioppilaat ja 1. luokan oppilaat eivät kulkisi yksin kouluun pyörällä. Pyöräilykypärää on käytettävä aina pyöräillessä ja pyörän on oltava liikenneturvallinen. Pimeällä pyöräillessä pyörässä on oltava valaisin.

Myös heijastimen käyttö on ehdottoman tärkeää pimeään vuodenaikaan.

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan ja opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä.

Lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa linja-autoon tai taksiin ja paluumatkalla niistä kotiin.

Liikennöitsijän vastuu kattaa oppilaiden kuljetuksen kotipysäkiltä koulun pysäkille ja koulun pysäkiltä kotipysäkille.

Liikennöitsijöiden on koulukuljetuksissa noudatettava liikenne- ja viestintäministeriön päätöstä koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä (liite 2).

Katso lisäksi kohta 6 / Kuljetukseen liittyvät pelisäännöt

Vakuutukset

Kunta on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa tai koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta. Vakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa sekä koulun järjestämiä opinto- ym. retkiä. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut.

Esinevahinkoja ei korvata.

Vakuutus ei korvaa sitä, jos oppilas aiheuttaa vahinkoa toiselle osapuolelle eikä sitä, jos vaatteet, silmälasit tms. rikkoutuvat. Iästä huolimatta vahingontekijä tai hänen huoltajansa joutuu korvaamaan aiheuttamansa vahingon. Vahingonkorvaukseen sovelletaan vahingonkorvauslakia.

3. YLEISET PERIAATTEET

Perusopetuslain (628/1998) 32 §:n mukaan perusopetusta, lisäopetusta ja esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen silloin, kun koulumatka on viittä kilometriä pidempi. Esioppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen. Maksuton kuljetusetuus ei koske kuljetusta kotoa varhaiskasvatukseen tai varhaiskasvatuksesta kotiin.

Koulumatka

Oppilaan varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä kodin ja koulun välistä matkaa, jonka oppilas kulkee mennessään kouluun lyhyintä, jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä ympäri vuoden olevaa tietä pitkin. Kotiosoite on väestörekisteriin oppilaalle merkitty osoite.

Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää kuljetusta muusta kuin väestörekisteriin merkitystä osoitteesta. Kunta voi myöntää harkinnanvaraisen maksullisen oppilaskuljetuksen säännöllisestä toisesta osoitteesta, jos osoite on kunnan järjestämän kuljetusreitillä varrella ja reitillä liikennöivässä autossa on tilaa.

Koulumatkan pituus

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen, jos koulumatka on yli 5 kilometriä. Koulumatkan ollessa 3-5 km kuljetukset järjestetään tässä asiakirjassa myöhemmin esitettävien periaatteiden mukaisesti.

Omavastuuraajat

Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Matka, joka oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin, on pisimmillään edellä määritellyn kilometrirajan mukainen.

Kunta ei vastaa erillisistä kuljetuksista huonoissa keliolosuhteissa. Näissä tapauksissa huoltajan vastuulla on päätös kouluun lähettämisestä.

Koulumatkan vaarallisuus

Jos koulumatka tai osa siitä määritellään vaaralliseksi, kunta on velvollinen järjestämään kuljetuksen vaaralliseksi katsotuksi koulumatkan osuudelle tai korvaamaan huoltajalle koulumatkakustannuksia oppilaan kuljettamisesta.

Koulumatkan turvallisuuden arvioinnissa tarkastellaan koulumatkan liikenteellisiä olosuhteita ja käytössä on Koululiitu-ohjelma, jossa on huomioitu mm. seuraavat seikat:

- tien toiminnallinen luokka
 - tien ylityskohdat
 - liikennemäärät
 - nopeusrajoitukset
 - tien leveys
 - tien piennarleveys
 - mahdolliset kevyen liikenteen väylät ja tievalaistus
-

Koululiitu-ohjelman mukaisesti sekä kuntalaispalautteen perusteella vaarallisiksi tieosuuksiksi määritellään:

- tie 190 on vaarallinen 0-6 lk:n oppilaille
- valtatie 9 on vaarallinen 0-9 lk:n oppilaille
- Sontulantie on vaarallinen 0-9 lk:n oppilaille matkalla, jolla ei ole kevyen liikenteen väylää
- Sotkiantie välillä Valtatie 9 – Soninlahti sekä välillä Aakalantie – Kurisjärventie on vaarallinen 0-4 lk:n oppilaille. Lisäksi reitillä on junaradan ylitys.
- Aakalantie on vaarallinen 0-9 lk:n oppilaille syyskaudelta kevääseen johtuen puuttuvasta kevyenliikenteen väylästä, syvistä reunaojista ja puuttuvasta valaistuksesta.
- Kurisjärventie välillä Kartanontie – Siniänmäentie – Sotkiantie on vaarallinen 0-6 lk:n oppilaille
- Lontilantie on vaarallinen välillä Lontilantie – Punalantien risteys 0-5 lk:n oppilaille
- Suurikkalantie on talviaikaan vaarallinen johtuen puuttuvasta kevyenliikenteen väylästä, kapeasta reunapenkereestä ja puuttuvasta valaistuksesta.

Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen tarvittavalle reitille tai avustaa oppilaan huoltajaa koulumatkan kustannuksissa. Erityistapauksissa kunta voi antaa oppilaan huoltajalle Kelan vahvistaman matkakorvauksen oman auton käytöstä.

Jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava (esim. terveydellisten syiden vuoksi), voi oppilas saada harkinnanvaraisen kuljetuksen. Tällöin edellytetään tapauksesta riippuen lääkärin, psykologin tai vastaavan asiantuntijan lausuntoa.

Lausunto ei velvoita kuntaa kuljetuksen järjestämiseen, mutta sitä käytetään päätöksenteossa. Kuljetus tällä perusteella voidaan myöntää korkeintaan lukuvuodeksi kerrallaan. Hakemus tulee toimittaa koulutoimistoon sivistysjohtajalle vuosittain huhtikuun loppuun mennessä. Asiantuntijalausunnat on toimitettava lukuvuosittain hakemuksen mukana, ellei kuljetustarve ole luonteeltaan pysyvä esim. liikuntarajoitteen vuoksi.

Terveydellisten syiden vuoksi tapahtuvat kuljetukset voidaan järjestää myös lukuvuotta lyhyemmäksi ajaksi.

Oppilaan tilapäisestä (esim. sairastumisesta tai loukkaantumisesta johtuva) kuljetustarpeesta päättää koulun rehtori.

Muussa kuin lähikoulussa koulua käyvät oppilaat

Perusopetuslain 6 §:n mukaan kunta osoittaa esiopetukseen tulevalle lapselle esiopetuspaikan ja oppivelvolliselle oppilaalle lähikoulun. Kunta on velvollinen järjestämään koulukuljetuksen ainoastaan oppilaan lähikouluun.

Mikäli huoltajalle myönnetään oikeus vaihtaa oppilaan koulunkäyntipaikaksi muu kuin lähikoulu, huoltaja on velvollinen itse huolehtimaan oppilaan kuljetuksesta. Jo olemassa olevalle kunnan järjestämälle kuljetuksen reitille voidaan huoltajan kustannuksella ottaa myös sellaisia oppilaita, joilla ei ole oikeutta maksuttomaan kuljetukseen, mikäli autossa on tilaa (ks. kohta 5 Maksut ja maksuperusteet).

Vieraasta kunnasta Akaassa koulua käyvät oppilaat

Akaan kaupunki ei järjestä oppilaskuljetusta vieraasta kunnasta olevalle oppilaalle vaan oppilaan huoltaja vastaa kuljetuksen järjestämisestä ja kuljetuksen kustannuksista.

4. OPPILASKULJETUSTEN KÄYTÄNNÖN JÄRJESTELYT

Oppilaiden kulkeminen haja-asutusalueilta kouluille ei useinkaan ole mahdollista ilman erikseen järjestettyä taksi- tai tilauslinja-autoliikennettä.

Aikatauluista johtuen oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai iltapäivällä. Perusopetuslain mukaan oppilaan koulumatka odotuksineen voi kestää enintään 2½ tuntia päivässä. Lukuvuoden alussa 13 vuotta täyttäneen oppilaan koulumatka voi odotusaikoineen kuitenkin kestää enintään 3 tuntia päivässä.

Oppilaan matka-aikaa laskettaessa sovelletaan Suomen Kuntaliiton Henkilökuljetusoppaassa julkaistua keskimääräistä kävelyaikaa:

- 5 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 16 min
- 6 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 15 min
- 7 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 14 min
- 8 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 13 min
- 9 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 12,5 min
- 10 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 12 min
- 11 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 11,8 min
- 12 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 11,6 min
- 13 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 11,4 min
- 14 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 11,2 min
- 15 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 11 min
- 16 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 10,8 min
-

Odotusajat pyritään pitämään kohtuullisina. Koulun päätyttyä kuljetuksen odottaminen koululla tapahtuu valvotuissa olosuhteissa. Erityistilanteissa oppilaalle voidaan järjestää ohjattu odotustunti, mikäli kuljetuksen järjestäminen välittömästi koulun jälkeen on kohtuuttoman hankalaa tai kallista ja myöhäisempi kuljetus on olemassa.

Oppilaskuljetuksia ei järjestetä ovelta ovelle-kuljetuksina, vaan oppilaat kokoontuvat kunnan ja liikennöitsijän osoittamaan mahdollisimman turvalliseen nouto / jättöpaikkaan. Kuljetuksien tilaajana toimii Akaan kaupunki. Huoltajien ja liikennöitsijöiden tulee sopia mahdollisista muutoksista tai ongelmista aina koulutoimiston henkilökunnan kanssa.

Kuinka koulukuljetusta tai korvausta haetaan?

Koulumatkan ollessa yli 5 km kunta järjestää kyydityksen ilman erillistä hakemusta. Muiden osalta koulumatkan järjestämisestä tai koulumatkakulujen korvausta haetaan jokaiselle lukuvuodelle erikseen huhtikuun loppuun mennessä.

Kuljetushakemuslomakkeita saa kouluilta, kaupungin nettisivuilta ja koulutoimistosta. Maksuttomaan koulukuljetukseen oikeutetun oppilaan huoltajalle voidaan maksaa koulumatkakustannusten korvausta, jos huoltaja itse hoitaa oppilaan kuljetuksen siinä tapauksessa, että muuta koulukuljetuksen tarvetta ei kyseisellä suunnalla ole.

Päätös korvauksen maksamisesta tehdään aina tapauskohtaisesti lukuvuodeksi kerrallaan ja korvausanomus on jätettävä jokaiselle lukuvuodelle erikseen.

Korvaus maksetaan liikenne- ja viestintäministeriön vahvistaman vakiovuoron alennuslipputaksan mukaisena korvauksena/matka.

5. MAKSUT JA MAKSUPERUSTEET

Maksuton kuljetus

- yli viiden kilometrin (5 km) pituinen koulumatka kaikilla esioppilailta ja 1-9 luokkien
- oppilailta ilman hakemusta
- maksuttoman kuljetuksen koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella
- myöntää opetuspäällikkö huoltajan hakemuksesta. Päätökset tehdään
- määräaikaisena yhdeksi lukuvuodeksi kerrallaan.

Maksullinen kuljetus

Oppilaskuljetukseen voidaan ottaa hakemuksesta sivistysjohtajan päätöksellä myös sellaisia oppilaita, joilla ei ole oikeutta maksuttomaan kuljetukseen, korkeintaan lukuvuodeksi kerrallaan, mikäli on jo olemassa kunnan järjestämä kuljetusreitti ja mikäli autossa on tilaa.

Kuljetuksen hinta on 20 e / kk yhdensuuntainen kuljetus ja 40 e / kk molempiin suuntiin. Kuljetus laskutetaan huoltajilta puolivuositain. Lyhyitä alle viikon mittaisia poissaoloja ei oteta huomioon laskutuksessa vähentävänä tekijänä.

Esikoululaisten ja peruskoululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvilla ei ole subjektiivista oikeutta kuljetusetuuteen.

6. KULJETUKSEEN LIITTYVÄT PELISÄÄNNÖT

Laki järjestyksen pitämisestä joukkoliikenteessä (472/1977) oikeuttaa kuljettajan poistamaan häiriötä aiheuttavan matkustajan, joka kuljettajan kiellosta huolimatta jatkaa häiriön aiheuttamista. Matkustajaa ei saa kuitenkaan poistaa, jos siitä aiheutuisi vaaraa hänen terveydelleen. Tällaisessa tilanteessa liikennöitsijä on velvollinen olemaan välittömästi yhteydessä sivistysjohtajaan ja oppilaan rehtoriin.

Oppilaskuljetuksissa on tieliikennelain (267/1981) 88 §:n mukaan käytettävä turvavyötä. Kuljettaja valvoo turvavöiden käyttöä ja ohjaa oppilaita niiden käyttöön. Siinä tapauksessa, että lapsi ei suostu käyttämään turvavyötä, kuljettajan tulee ilmoittaa siitä koululle. Tämän jälkeen koululta otetaan yhteyttä oppilaan kotiin ja kerrotaan, että mikäli oppilas ei noudata turvallisuudesta annettuja ohjeita, kuljettaja voi kieltäytyä ottamasta oppilasta koulukuljetukseen. Mikäli tilanteessa ei tapahdu muutosta, ilmoittaa kuljettaja asiasta rehtorille / koulunjohtajalle.

Perusopetuslain (628/1998) 29 ja 32 §:ien määräykset huomioon ottaen koulutoimisto voi siirtää koulukuljetuksen järjestämisen huoltajan vastuulle. Sama koskee myös muuta oman tai muiden henkilöiden liikenneturvallisuuden vaarantamista.

Koulukuljetusajoneuvon ei tarvitse odottaa oppilasta, jos hän myöhästyy pysäkillä. Oppilaan on oltava sovittuna aikana sovittulla pysäkillä.

Oppilaan jäädessä kuljetuksesta pois, esimerkiksi sairauden takia, huoltajan on ilmoitettava asiasta taksille hyvissä ajoin joko soittamalla tai tekstiviestillä.

Koulun on ilmoitettava taksille tai linja-autolle muutoksista sovittuun aikatauluun. Samoin liikennöitsijän on ilmoitettava koululle/esiopetukseen kuljetusaikataulun tilapäisestä muutoksesta.

7. PÄÄTÖKSENTEKO

Sivistyslautakunta tarkistaa ja hyväksyy oppilaskuljetusperiaatteet vuosittain tammikuussa. Periaatteiden toimivuutta seurataan käytännössä ja niitä voidaan tarvittaessa muuttaa lautakunnan päätöksellä.

Harkinnanvaraisista koulukuljetuksista päätökset tekee opetuspäällikkö. Mikäli huoltajat eivät tyydy opetuspäällikön päätökseen, siitä voi tehdä oikaisuvaatimuksen hallinto-oikeudelle.

8. TIEDOTTAMINEN

Lukuvuositain tiedot toimitetaan koteihin pääsääntöisesti koulukohtaisina kevätlukukauden loppuessa tai viimeistään 1 viikkoa ennen koulutyön alkamista syksyllä. Sivistysjohtajan päättämistä harkinnanvaraisista kuljetuksista ilmoitetaan vanhemmille koulutoimistosta.

Muutoin koulukyydeistä tiedottaminen on koulukohtaisten tarpeiden mukaan esillä yhtenä teemana koulujen ja esiopetuksen vanhempainilloissa.

Hyväksytyt oppilaskuljetusperiaatteet ovat kaikkien luettavissa Akaan kaupungin kotisivuilla.

Lisätietoja:

Sivistysjohtaja, puh. 040 335 3377

Opetuspäällikkö, puh 040 335 3382

Hallintosihteeri, puh 040 335 3216

Yhteystietoja:

Arvo Ylpön koulu, rehtori, puh. 040 335 3340

Kirkonkylän / Kylmäkosken koulu, rehtori, puh. 040 335 4615

Nahkialan koulu, rehtori, puh. 040 335 4612

Pappilan koulu, rehtori, puh. 040 335 3317

Rasin koulu, rehtori, puh. 040 335 3370

Sontulan koulu, rehtori, puh. 040 335 4623

Viialan yhtenäiskoulu, rehtori, puh. 040 335 3350

Viialan yhtenäiskoulu, apulaisrehtori, puh. 040 335 3313

Toijalan yhteiskoulu, rehtori, puh. 040 335 3301

Perusopetuslaki (628/1998)

29 § Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Opetuksen järjestäjän tulee laatia opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelma oppilaiden suojelemiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimeenpanna suunnitelma ja valvoa sen noudattamista ja toteutumista. Opetushallituksen tulee antaa määräykset tämän suunnitelman laatimisesta. Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut koulussa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä koulu yhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Edellä 3 momentissa tarkoitettussa järjestyssäännössä ja muissa järjestysmääräyksissä voidaan antaa koulu yhteisön turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä. Lisäksi määräyksiä voidaan antaa koulun omaisuuden käsittelystä sekä oleskelusta ja liikkumisesta koulurakennuksissa ja koulun alueella.

32 §

Koulumatkat

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettusta päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (19.12.2003/1139)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (24.6.2010/642)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. (19.12.2003/1139)

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Liite 2.

Annettu Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2006

Liikenne- ja viestintäministeriön asetus koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä

Liikenne- ja viestintäministeriön päätöksen mukaisesti säädetään 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/1981) 108 §:n 3 momentin 2 kohdan nojalla, sellaisena kuin se on laissa 1091/2002:

1 § Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan päivähoitokuljetuksiin ja esiopetukseen, perusopetukseen ja lisäopetukseen osallistuvien oppilaiden sekä toisen asteen koulutukseen osallistuvien opiskelijoiden kuljetuksiin, jos kuljetuksen järjestää kunta, kuntayhtymä, koulu tai laitos tilausliikenteenä ja kuljetukseen saadaan kunnan tai valtion tukea.

2 § Kuormitus henkilöautoissa

Autossa voidaan kuljettajan lisäksi kuljettaa enintään rekisteriin merkityn istumapaikkaluvun mukainen määrä matkustajia. Jos auto on varustettu koulukuljetuskäyttöön hyväksytyillä lisäturvavöillä, saa matkustajien määrä yhdellä istuimella tai istuinrivillä olla enintään:

Istumapaikkojen määrä	Matkustajien määrä
1	2
2	3
3	5
4	6

Vierekkäisillä istumapaikoilla ei kuitenkaan saa olla useampia kuin kolme matkustajaa. Kuljettajalle ja kahdeksalle matkustajalle rekisteröidyssä henkilöautossa saa kullakin vähintään 70 senttimetrin levyisellä istumapaikalla, kuljettajan viereistä paikkaa lukuun ottamatta, kuljettaa kahta siihen sopivaa matkustajaa. Matkustajien kokonaismäärä saa tällöin olla 13, jos kaikki matkustajat ovat lukuvuoden alkaessa alle 13-vuotiaita, ja muutoin 12.

Jos kuljetuksessa on myös muita kuin tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia matkustajia, lasketaan koulu- tai päivähoitokuljetukseen käytettävien istumapaikkojen enimmäiskuormitus muilta matkustajilta vapaaksi jäävän istumapaikkaluvun mukaan. Henkilöauton takimmaisesta istuinrivin käyttö koulu- ja päivähoitokuljetuksissa on kielletty, jos istuimet on asennettu selkä menosuuntaan.

3 § Kuormitus linja-autoissa

Linja-autossa voidaan kuljettajan lisäksi kuljettaa enintään rekisteriin merkityn istumapaikkaluvun mukainen määrä matkustajia.

4 § Matkustajaluettelo

Kuljetuksen tilaajan tulee antaa kuljetuksen suorittajalle allekirjoittamansa matkustajaluettelo, johon on merkitty matkustajien nimet, heidän ikänsä lukuvuoden alkaessa ja koulu tai oppilaitos. Luettelo tulee olla kuljetusautossa kunkin lukuvuoden syyskuun 15 päivästä alkaen. Muutokset on merkittävä luetteloon kunkin kuukauden 15 päivään mennessä. Päivähoitokuljetuksissa matkustajaluettelo ei ole pakollinen.

5 § Koulu- ja päivähoitokuljetusten merkitseminen

Kuljetusautossa tulee olla edessä ja takana neliön muotoinen, heijastavalla keltaisella pohjalla varustettu irrotettava kilpi, jonka sivut ovat 40 senttimetriä pitkiä, jossa on 25 millimetriä leveät punaiset reunat ja jonka keskellä on samanlainen musta kuvio kuin liikennemerkissä 152, Lapsia, sekä sen alla mustalla teksti "Koulukyyti". Kilpi on kiinnitettävä siten, että sen yläreuna on enintään 150 senttimetrin korkeudella tien pinnasta. Henkilöautoissa kilpi saadaan kuitenkin asentaa myös katolle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kilpi saadaan henkilöautoissa korvata taksivalaisimen päälle tai sen tilalle asennetulla vähintään taksivalaisimen kokoisella keltaisella kuvulla, jossa on samanlainen musta kuvio kuin liikennemerkissä 152, Lapsia, ja teksti "Koulukyyti". Kuvussa on koulu- ja päivähoitokuljetuksen aikana käytettävä valoa. Koulu- ja päivähoitokuljetuksen päätyttyä kilpi tai kupu on heti poistettava.

6 § Ajoreitti ja pysäkit

Tämän asetuksen mukaisissa kuljetuksissa käytettävän auton ajoreitti on valittava siten, etteivät matkustajat autoon noustessaan tai siitä poistuessaan tarpeettomasti joudu ylittämään ajorataa.

Jos kuljetus alkaa koululta tai päättyy sinne, on autoihin noustava ja niistä poistuttava siihen varatulla ja erikseen merkityllä paikalla koulun alueella tai sen välittömässä läheisyydessä. Paikan valinnassa on kiinnitettävä huomiota siihen, että ajoneuvoliikenne ei vaaranna kuljetettavien tai muiden alueella liikkuvien turvallisuutta.

7 § Ovien lukitus

Kuljetusauton oven sisäpuolisen kahvan tulee olla rakenteeltaan ja sijoitukseltaan sellainen, ettei ovea voi vahingossa avata.

8 § Kuljetusauton nopeus

Tämän asetuksen mukaisissa kuljetuksissa suurin sallittu nopeus on 80 kilometriä tunnissa.

9 § Alkolukko

Kumottu asetuksella 801/2011

10 § Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2006.

Henkilöauton takimmaisesta istuinrivin käyttökieltoa koskevaa 2 §:n 5 momenttia sovelletaan 1 päivänä maaliskuuta 2007 ja sen jälkeen käyttöön otettuihin ajoneuvoihin. Linja-auton kuormitukseen ennen 1 päivää elokuuta 2007 sovelletaan tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tällä asetuksella kumotaan 17 päivänä elokuuta 1988 annettu liikenneministeriön päätös koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä (Dn:o 488/01/88) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2006

Liikenne- ja viestintäministeri

Susanna Huovinen

Ylitarkastaja

Janne Mänttari

Laki alkolukon käytöstä koulu- ja päivähoitokuljetuksissa

(10.2.2010 /1110)

1 §

Alkolukolla varustetun ajoneuvon käyttö koulu- ja päivähoitokuljetuksissa

Jos kuljetuksen järjestää kunta, kuntayhtymä, koulu tai laitos tilausliikenteenä ja kuljetukseen saadaan kunnan tai valtion tukea, alkolukon hyväksymisestä liikenteeseen annetun lain (1109/2020)

1 §:ssä tarkoitetulla alkolukolla varustettua ajoneuvoa on käytettävä:

1. esiopetukseen, perusopetukseen ja lisäopetukseen osallistuvien oppilaiden kuljetuksissa,
2. toisen asteen koulutukseen osallistuvien opiskelijoiden kuljetuksissa ja
3. päivähoitokuljetuksissa. Rattijuopumukseen syyllistyneille tarkoitetusta valvotusta ajo-oikeudesta säädetään erikseen.

2 §

Alkolukon asennus ja sen asianmukainen käyttö

Kuljetuksista vastaava liikenteenharjoittaja on vastuussa alkolukon asennuksesta ja alkolukon pitämisestä toimintakuntoisena. Ajoneuvon liikenneturvallisuuden ja alkolukon toiminnan varmistamiseksi alkolukon käytössä, huollossa ja kalibroinnissa on toimittava huolellisesti ja noudatettava asianmukaisia menettelyjä.

Alkolukon hyväksymisestä liikenteeseen annetun lain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu todistus alkolukon asennuksesta ja kalibroinnista on pidettävä ajon aikana mukana ajoneuvossa.

Tarkempia säännöksiä alkolukon asennuksesta ja säätämisestä voidaan antaa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

3 §

Muun kuin alkolukolla varustetun ajoneuvon käyttö

Ajoneuvon rikkoutumisesta tai muusta vastaavasta syystä kuljetuksesta vastaava liikenteenharjoittaja voi tilapäisesti, enintään viiden arkipäivän ajan, käyttää muuta kuin alkolukolla varustettua ajoneuvoa. Muun kuin alkolukolla varustetun ajoneuvon käytöstä on liikenteenharjoittajan viipymättä ilmoitettava kuljetuksen tilaajalle.

Jos kuljetuksesta vastaava liikenteenharjoittaja ei edellä 1. momentissa säädetystä huolimatta kykene suorittamaan kuljetusta, kuljetuksen tilaaja voi tilapäisesti, enintään kuitenkin kolmen arkipäivän ajan, käyttää kuljetuksessa muuta kuin alkolukolla varustettua ajoneuvoa. Edellytyksenä on, ettei alkolukolla varustettua ja kuljetukseen sopivaa ajoneuvoa ole käytettävissä.

4 §

Alkolukon käyttörikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1. laiminlyö 1 §:n 1. momentissa tarkoitetussa ajossa käytettävän ajoneuvon varustamisen alkolukolla tai sen pitämisen toimintakuntoisena,
2. rikkoo 3 §:n 1. momentissa säädettyä määräaikaa tai laiminlyö mainitussa momentissa liikenteenharjoittajan tehtäväksi määrätyn ilmoituksen tekemisen taikka
3. laiminlyö 2 §:n 2. momentissa tarkoitetun alkolukon asennuksesta ja kalibroinnista annetun todistuksen pitämisen 1 §:n 1. momentissa tarkoitetun kuljetuksen aikana mukana ajoneuvossa, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, alkolukon käyttörikkomuksesta sakkoon.

Poliisin on ilmoitettava epäilystä 1. momentin 1. tai 2. kohdassa tarkoitetusta alkolukon käyttörikkomuksesta kuljetuksen tilaajalle.

5 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1. päivänä elokuuta 2011.

Muistilista vastuista ja tehtävistä koulukuljetuksissa

OPPILAS

- on ajoissa sovituissa odotuspaikassa, jotta kaikki kuljetettavat ehtivät oikeaan aikaan kouluun ja esiopetukseen,
- odottaa autoa rauhallisesti eikä aiheuta vaaraa itselleen eikä muille,
- nousee autoon reippaasti ryntäilemättä,
- istuu penkille, kiinnittää turvavyön ja pitää turvavyön kiinnitettynä ajomatkan ajan,
- käyttäytyy asiallisesti ja ottaa muut kuljetettavat huomioon,
- noudattaa hyviä tapoja ja kuljettajan antamia ohjeita,
- kertoo kuljettajalle, jos matkan aikana tulee ongelmia itselle tai toisille,
- poistuu autosta viivyttämättä, ennen tien ylittämistä odottaa, että kuljetusauto on lähtenyt,
- ymmärtää pelisäännöt ja sitoutuu noudattamaan niitä.
-

VANHEMMAT HUOLEHTIVAT, ETTÄ OPPILAS:

- on ajoissa kuljetuspaikalla
- on pukeutunut sään mukaisesti,
- käyttää pimeällä heijastinta,
- kuljetusreitien varteen pyöräillessään käyttää pyöräilykypärää,
- oppilaalla on tarvittavat välineet asianmukaisesti pakattuna.
- Vanhemmat opastavat lastaan asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuteen koulumatkojen aikana.
- Jos oppilas ei tarvitse kuljetusta, vanhemmat ilmoittavat poissaolosta suoraan liikennöitsijälle sekä koululle.
- Huoltaja ei voi itse tilata koulukuljetusta eikä tehdä muutoksia kuljetusreitteihin.

KUNNAN / KOULUN VASTUU:

- Koulutoimisto ja koulut huolehtivat siitä, että liikennöitsijä saa kuljetettavien luettelot ja sivistyslautakunnan päättämän lukuvuoden työ- ja loma-ajat käyttöönsä,
- koulut huolehtivat siitä, että liikennöitsijä saa tiedon poikkeavista koulupäivistä,
- kouluaika tarkoittaa sovittua kouluun tulo- ja koulusta lähtöaikaa,
- kouluissa käsitellään vuosittain koulukohtaiset kuljetusten pelisäännöt. Tässä mainittuja pelisääntöjä voi koulu käyttää pohjana,
- koulu järjestää kuljetusoppilaiden valvonnan mahdollisena kuljetusten odotusaikana,
- koulu ilmoittaa koulun läheisyydessä olevat kuljetuksesta jättö- ja kuljetukseen ottopaikat,
- koulu arvioi kuljetusten toimivuutta ja kehittää kuljetusjärjestelyitä.
- On suositeltavaa, että oppilaan jokaiseen koulumatkaan sisältyy jonkin verran kävelyä.

KULJETTAJAN VASTUU:

- Valmistautuminen ajoon
- positiivinen asenne tehtävän suorittamiseen
- asianmukainen asu
- koulukyytikilpi paikallaan

Ajokunto

- vaativa ja riskialtis kuljetustehtävä edellyttää kuljettajalta sekä fyysisestä että henkisestä kunnosta huolehtimista. Väsymys heikentää ajokykyä.

Ajoreitti

- kuljetettavien lista aina mukana
 - mahdollisten muutosten huomioiminen päivittäin
-

Auton kunto

- auto on määräysten sekä ohjeiden mukainen ja siisti
- turvavyöt ovat kunnossa ja niitä on tarpeellinen määrä

Vaitiolovelvollisuus

- kuljetettaviin tai heidän perheisiinsä liittyviä asioita ei kerrota ulkopuolisille

Kuljettajan tehtävät ennen ajoon lähtöä ja ajon aikana

- varmistettava, että oppilailla on turvavyöt kiinni,
- esittäytyminen uuden lukuvuoden alkaessa,
- ajaminen liikennesääntöjä noudattaen,
- koulukuljetusreitillä ajaminen tilauksen mukaisesti,
- yhteisesti sovitun aikataulun noudattaminen,
- pysähtymispaikkojen ilmoittaminen kuljetettaville,
- pysäköiminen niin, että kuljetettava voi nousta ja jäädä kyydistä turvallisessa paikassa,
- oppilaiden sijoittaminen kuljetettavien koko huomioiden,
- kuormitusmääräysten noudattaminen,
- liikuntavälineiden kuljettaminen,
- järjestyksenpito autossa sekä kiusaamiseen puuttuminen,
- ongelmatilanteissa yhteydenotot huoltajaan ja koululle / koulutoimistoon,
- autosta poistuvan oppilaan opastaminen,
- erityistä huolenpitoa vaativien oppilaiden huoltaminen vastaanottavalle henkilölle saakka,
- kohtelias, asianmukainen ja esimerkillinen käytös,
- vanhempien kuljetusmuutostoiveista ilmoittaminen kuljetuksen tilaajalle,
- kääntöpaikan turvallisuuden varmistaminen,
- puhelinnumeron antaminen huoltajille mahdollisten sairastumisten ja poissaolojen varalta.

Muistilista pohjautuu Liikenneturvan materiaaliin.
